T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2018 / 203
KARAR NO : 2018 / 378
KARAR TR : 25.6.2018

ÖZET : 5754 sayılı Yasa yürürlüğe girdikten sonra, 5510 sayılı Kanunun 4/c kapsamında kamu personeli olarak göreve başlayan ve 28.12.2016 tarihinde vefat eden G.D.nin, malulen emeklilik kriterlerini taşıdığından bahisle, ölenin eşi ve kızına malulen emekli aylığı bağlanması/malulen emekli olduğunun tespiti/ istemiyle açılan davanın; 5510 sayılı Kanun'un 101. Maddesi uyarınca ADLİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : Kendisine asaleten kızı C.D.'e velayetten K.D.
Vekili : Av. Y.Y.
Davalı : Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı

O L A Y : Davacı vekili dilekçesinde; müvekkili K.D.'in eşinin Elazığ İl Özel İdare Müdürlüğünde verihazırlama ve kontrol işletmeni memur olarak çalışırken yakalandığı ağır hastalık nedeniyle Pulmoner Hipertansiyon teşhisi ile % 100 Engelli konuma geldiğini, Dışişleri Bakanlığının oluru ve notası ile Akciğer transplantasyonu yapılması için Amerika Birleşik Devletlerine gönderilmesi gerektiği yönünde 'olur' evrakı verilmesine karşın bu ülkenin Konsolosluğu tarafından vize verilmediği için 28.12.2016 tarihinde vefat ettiğini; davalarının G.D.'in malulen emekliliğine karar verilerek yasal mirasçılarına maluliyet maaşı tahsisi hakkının tanınması talebine ilişkin olduğunu; zira müvekkillerine, toplamda 750.TL gibi açlık sınırının dahi altında kalacak oranda ölüm maaşı bağlandığını; çalıştığı dönem itibariyle net 3.200 TL maaş alan müteveffanın bu amansız hastalık neticesinde vefat etmesi ile mirasçılarına belirtilen tutarda ölüm maaşı bağlanmasının, evrensel hukuk ilkelerine ve vicdani ölçütlere aykırı olduğunu; G.D.'in 5510 sayılı Kanunun 4. maddesinin c bendinde belirtilen kamu çalışanı olduğunu, 25. maddede belirtilen malulen emeklilik kriterlerini taşıdığını; devamında, Fırat Üniversitesi Hastanesinden alınmış ve aynı zamanda Sosyal Güvenlik Kurumu raporunda da hastalığının mevcut olduğunu; 5510 sayılı Kanunun 26. maddesindeki 1800 günü tamamladığını, bakıma muhtaç durumda olduğundan ötürü 10 yıllık şartına bakılmaması gerektiğini ifade ederek; davalarının kabulü ile müteveffa G.D.'in malulen emekliliği yönünde tesbiti ile davacı yasal mirasçılarının malulen emekli sayılacağı günden itibaren malulen emeklilik katsayısı oranında emeklilik hakkının tespitine karar verilmesi istemiyle 10.7.2017 tarihinde adli yargı yerinde dava açmıştır.

ELAZIĞ İŞ MAHKEMESİ: 17.10.2017 gün ve E:2017/389, K:2017/842 sayı ile "(…) Dava, malulen emeklilik tespiti istemine ilişkindir.

Yapılan yargılama, tüm dosya kapsamı, belge ve deliller incelendiğinde: müteveffanın davalı işyerinde 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi olarak veri hazırlama ve kontrol işletmeni memuru olarak çalıştığı, personel ile idare arasındaki ilişkinin bir kamu hukuku ilişkisi olduğu, idari personelin 1475 sayılı iş yasasında yer almadığı, bu kişiler ile kurumları arasındaki her türlü anlaşmazlıklarda idari yargı görevli olduğundan bu davaya bakma görevi idari yargı görev alanına girdiğinden, yargı yolu nedeni ile davanın reddine dair aşağıda belirtildiği şekilde hüküm kurmak gerekmiştir.

HÜKÜM: Gerekçesi yukarıda açıklandığı üzere;

Dava konusunun idari yargı alanına girdiğinden Mahkememizin GÖREVSİZLİĞİNE, dava dilekçesinin usulden REDDİNE…" karar vermiş, bu karar istinaf edilmeksizin kesinleşmiştir.

Davacı vekili bu kez aynı istemle İdari yargı yerinde dava açmıştır.

ELAZIĞ 1.İDARE MAHKEMESİ; 12.2.2018 gün ve E:2018/41 sayı ile "(…) 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun Malûl sayılma başlıklı 25.maddesinde, "Sigortalının veya işverenin talebi üzerine Kurumca yetkilendirilen sağlık hizmeti sunucularının sağlık kurullarınca usulüne uygun düzenlenecek raporlar ve dayanağı tıbbî belgelerin incelenmesi sonucu, 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri kapsamındaki sigortalılar için çalışma gücünün veya iş kazası veya meslek hastalığı sonucu meslekte kazanma gücünün en az % 60'ını, (c) bendi kapsamındaki sigortalılar için çalışma gücünün en az % 60'ını veya vazifelerini yapamayacak şekilde meslekte kazanma gücünü kaybettiği Kurum Sağlık Kurulunca tespit edilen sigortalı, malûl sayılır." denilmiştir.

Aynı Kanun'un, "Uyuşmazlıkların çözüm yeri" başlıklı 101. maddesinde de, "Bu Kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıklar iş mahkemelerinde görülür." kuralına yer verilmiştir.

01.10.2008 tarihinde yürürlüğe giren 5754 sayılı Kanunla 5510 sayılı Kanuna eklenen geçici 1. maddede, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce, 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununa tabi olanların, bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında kabul edileceği belirtildikten sonra, 104. maddesinde, bu Kanunla yürürlükten kaldırılmayan hükümler saklı kalmak kaydıyla, ... 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı kanunlara yapılan atıflar ile ilgili mevzuatında emeklilik, malullük, vazife malullük ve sosyal sigorta haklarına, yardımlarına ve yükümlülüklerine, iştirakçiliğe ve sigortalılığa, dul, yetim ve hak sahipliği şartlarına, emekli ikramiyesine, ek ödemelere, sağlık hizmetleri veya tedavi bedellerinin ödenmesine ilişkin yapılan atıfların bu Kanunun ilgili maddelerine yapılmış

sayılacağı düzenlenmiş, 106. maddesinde ise 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 107., 209. ve ek 22. maddelerinin yürürlükten kaldırıldığı hususunun hükme bağlandığı görülmektedir.

5510 sayılı Kanunun 101 nci maddesinde yer alan "...bu Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıklar İş Mahkemelerinde görülür." bölümünün iptali istemiyle yapılan itiraz başvurusunda Anayasa Mahkemesi, 22.12.2011 tarih ve E: 2010/65, K: 2011/169 sayılı kararını Mahkememiz önündeki uyuşmazlığa ışık tutacak şekilde şu gerekçeye dayandırmıştır: "...5754 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden önce memur ve diğer kamu görevlisi olarak çalışmakta olanlar, evvelce olduğu gibi 5434 sayılı Kanun hükümlerine tabi olacaklar ve bunların emeklileri bakımından da aynı Kanun hükümleri uygulanmaya devam edecek; ancak 5754 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden sonra memur ve diğer kamu görevlileri olarak çalışmaya başlayanlar ise 5510 sayılı Kanunun 4/c maddesi uyarınca, bu Kanun hükümlerine tabi sigortalı sayılacak ve haklarında 5434 sayılı Kanun değil, 5510 sayılı Kanun 'un öngördüğü kural ve esaslar uygulanacak; ihtilaf halinde de adli yargı görevli bulunacaktır. 5754 sayılı Kanunun yürürlüğüyle birlikte, artık Sosyal Sigortacılık esasına göre faaliyet gösteren ve yaptığı, tesis ettiği işlem ve muameleler idari işlem sayılamayacak bir sosyal güvenlik kurumunun varlığından söz etmek gerekli bulunmaktadır. 5754 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden önce iştirakçisi sıfatıyla çalışmakta olan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile emekli sıfatıyla 5434 sayılı Kanun'a göre emekli, dul ve yetim aylığı almakta olanlar ve ayrıca memurlar ve diğer kamu görevlilerinden ileride emekliliğe hak kazanacaklar yönünden ise Sosyal Güvenlik Kurumu'nun tesis edeceği işlem ve yapacağı muameleler idari işlem niteliğini korumaya devam edecek, bunlara ilişkin ihtilaflarda da evvelce olduğu gibi idari yargı görevli olmaya devam edecektir... Bu bakımdan 5510 sayılı Kanunun yürürlüğünden sonra, prim esasına dayalı yani sistemin içeriği ve Kanun kapsamındaki iş ve işlemlerin niteliği göz önünde bulundurulduğunda, itiraz konusu kuralla, yargılamanın bütünlüğü ve uzman mahkeme olması nedeniyle Kanun hükümlerinin uygulanması ile ortaya çıkan uyuşmazlıkların çözümünde iş mahkemelerinin görevlendirilmesinde Anayasa'ya aykırılık görülmemiştir. Ancak, yukarıda açıklandığı üzere 5754 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden önce statüde bulanan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile ilgili sosyal güvenlik mevzuatının uygulanmasından doğan idari işlem ve idari eylem niteliğindeki uyuşmazlıklarda idari yargının görevinin devam edeceği açıktır..."

Yukarıda sözü edilen mevzuat hükümlerinin ve Anayasa Mahkemesi kararının birlikte değerlendirilmesinden, 5510 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden önce memur ve diğer kamu görevlisi olarak çalışmakta olanlar, daha önce olduğu üzere 5434 sayılı Kanun hükümlerine tabi olacakları gibi bunların emeklilikleri bakımından da aynı Kanun hükümlerinin uygulanmaya devam edileceği; ancak, bu Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra memur ve diğer kamu görevlisi olarak çalışmaya başlayanların ise 5510 sayılı Kanunun 4/c maddesi uyarınca, bu Kanun hükümlerine tabi sigortalı sayılacağı ve haklarında 5434 sayılı Kanunun değil 5510 sayılı Kanunun öngördüğü kural ve esasların uygulanacağı dolayısıyla ihtilafların da adli yargı yerinde çözümleneceği anlaşılmaktadır.

Bu durumda, 5510 sayılı Yasanın yürürlüğe girmesinden önce iştirakçi sıfatıyla çalışmakta olan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile emekli sıfatıyla 5434 sayılı Kanuna göre emekli, dul ve yetim aylığı almakta olanlar ve ayrıca memurlar ve diğer kamu görevlilerinden ileride emekliliğe hak kazanacaklar yönünden Sosyal Güvenlik Kurumunca tesis edilen işlem ve yapacağı muamelelerin "idari işlem" ve "idari eylem" niteliğini korumaya devam edeceği, dolayısıyla, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 2/1-a maddesinde belirtilen idari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal davalarının görüm ve çözümünün idari yargı yerinde, Yasa'nın yürürlüğe girdiği tarihten sonra iştirakçi sıfatı ile çalışmaya başlayanlar tarafından açılan davaların ise görüm ve çözümünde İş Mahkemelerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Bu kapsamda Yüksek Mahkeme'ce yapılan değerlendirmelerde de, 5510 sayılı Yasa'nın yürürlüğe girmesinden sonra memur ve diğer kamu görevlisi olarak çalışmaya başlayanların 5510 sayılı yasa'nın 4/c maddesi uyarınca bu Kanun hükümlerine tabi sigortalı sayılacağı ve haklarında 5434 sayılı Kanunun değil 5510 sayılı Kanunun öngördüğü kural ve esasların uygulanacağı, dolayısıyla ihtilafların da adli yargı yerinde çözümleneceği sonucuna varılmıştır. (Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün 09.04.2012 tarihli, E:2012/64, K:2012/83 sayılı kararı)

Dosyanın incelenmesinden; 5754 sayılı Kanun'un yürürlüğe girdiği tarihten sonra (27.12.2011 tarihinde) kamu personeli olan G.D.'in 28.12.2016 tarihinde vefat ettiği ve davacı ile kızına ölüm aylığı bağlandığı, ancak adı geçenin 5510 sayılı Kanun'un 4.maddesinin c bendinde belirtilen kamu çalışanı olduğu ve 25.maddede belirtilen malulen emeklilik kriterlerini taşıdığından bahisle malulen emekli sayılarak maaş bağlanması gerektiği iddiası ile bakılan davanın açıldığı anlaşılmıştır.

Olayda, davacı tarafından daha önceden adli yargı merciinde açılıp, Elazığ İş Mahkemesi tarafından 17/10/2017 tarihli ve E:2017/389, K:2017/842 sayılı Görev Ret kararı ile sonuçlanan ve kesinleşen dava sonrasında aynı taleplerle bakılmakta olan davanın açıldığı görülmekte olup, yukarıda yer verilen 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 101.maddesi ile 5754 sayılı Yasa ile eklenen Geçici 1.maddesi ve Anayasa Mahkemesi ve Uyuşmazlık Mahkemesi kararları kapsamında iş bu uyuşmazlığın çözümünde Mahkememizin görevli olmadığı, adli yargının görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, davanın görev yönünden reddine, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine ve dosya incelemesinin 2247 sayılı Kanun'un 18.maddede belirtilen usule riayet edilmek kaydıyla bu konuda Uyuşmazlık Mahkemesi'nce karar verilinceye kadar ertelenmesine…" karar verilmiş; Mahkemece 2.3.2018 tarihli üst yazıyla gönderilen dosya, 8.3.2018 tarihinde kayıtlarımıza girmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Nuri NECİPOĞLU'nun Başkanlığında, Üyeler: Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Ahmet Tevfik ERGİNBAY, Süleyman Hilmi AYDIN, Aydemir TUNÇ ve Birgül KURT'un katılımlarıyla yapılan 25.06.2018 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre;

İdare Mahkemesince, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, idari yargı dosyasının onaylı örneğinin Mahkemece, ekinde adli yargı dosyasının onaylı örneği ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raporlör-Hâkim Taşkın ÇELİK'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, davacıların eşi ve annesi olup Elazığ İl Özel İdare Müdürlüğünde memur/veri hazırlama ve kontrol işletmeni olarak çalışırken vefat eden G.D.'in, malulen emekli olduğunun ve yasal mirasçılarının malulen emeklilik katsayısı oranında emeklilik hakkının tespitine karar verilmesi istemiyle açılmıştır.

Dava dosyalarının incelenmesinden; davacıların eşi ve annesi olan G.D.'in, 5754 sayılı Kanun'un yürürlüğe girdiği tarihten sonra, 27.12.2011 tarihinde, 5510 sayılı Kanun'un 4.maddesinin c bendi kapsamında memuriyete başladığı; 28.12.2016 tarihinde vefat ettiği; davacı ile kızına ölüm aylığı bağlandığı, ancak adı geçenin kamu çalışanı olduğu ve 5510 sayılı Kanun'un 25.maddesinde belirtilen malulen emeklilik kriterlerini taşıdığından bahisle, malulen emekli sayılarak maaş bağlanması gerektiği iddiası ile bakılan davaların açıldığı anlaşılmıştır.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun, "Malûl sayılma" başlıklı 25.maddesinde, " (Değişik: 17/4/2008-5754/13 md.)

Sigortalının veya işverenin talebi üzerine Kurumca yetkilendirilen sağlık hizmeti sunucularının sağlık kurullarınca usûlüne uygun düzenlenecek raporlar ve dayanağı tıbbî belgelerin incelenmesi sonucu, 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri kapsamındaki sigortalılar için çalışma gücünün veya iş kazası veya meslek hastalığı sonucu meslekte kazanma gücünün en az % 60'ını, (c) bendi kapsamındaki sigortalılar için çalışma gücünün en az % 60'ını veya vazifelerini yapamayacak şekilde meslekte kazanma gücünü kaybettiği Kurum Sağlık Kurulunca tespit edilen sigortalı, malûl sayılır.

Ancak, sigortalı olarak ilk defa çalışmaya başladığı tarihten önce sigortalının çalışma gücünün % 60'ını veya vazifesini yapamayacak derecede meslekte kazanma gücünü kaybettiği önceden veya sonradan tespit edilirse, sigortalı bu hastalık veya engelliliği sebebiyle malûllük aylığından yararlanamaz.

Yedek subay veya er olarak ya da talim, manevra, seferberlik veya harp dolayısıyla görevleri ile ilgileri kesilmeksizin silâh altına alındıkları dönemde malûl olup, bu malûllükleri asıl görevlerini veya işlerini yapmaya mani olmayanlar hakkında, bu hastalık veya engellilik hâlleri sebebiyle malûllük sigortasına ilişkin hükümler uygulanmaz.

4 üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamındaki sigortalıların yazılı talepleri halinde, haklarında bu madde hükümleri uygulanmaksızın malûllüklerinin mani olmadığı başka vazife veya sınıflara nakil suretiyle tayinleri yapılmak üzere istifa etmiş sayılırlar. Bunların, istifa etmiş sayıldıktan sonra dahi, bu Kanun hükümlerinin uygulanmasını isteme hakları mahfuzdur. Ancak, kurumlarında başka vazife ve sınıflara nakli mümkün olanlardan özel kanunlarına göre yükümlülük süresine tabi olanlar, bu yükümlülüklerini tamamlamadıkça veya malûliyetlerinin yeni vazifelerine de mani olduğuna dair usûlüne uygun yeniden rapor almadıkça bu haklarını kullanamazlar.

4 üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamındaki sigortalılardan, vazifelerini yapamayacak derecede hastalığa uğrayanlar, hastalıkları kanunlarında tayin edilen sürelerden fazla devam etmesi halinde, hastalıklarının mahiyetlerine ve doğuş sebeplerine göre birinci fıkra uyarınca malûl veya 47 nci madde hükümlerine göre vazife malûlü sayılırlar.

4 üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamındaki sigortalılardan; personel kanunlarına tabi olmayanların hastalık sebebiyle malûl sayılmalarına esas alınacak hastalık süresi hakkında kendi özel kanunları yürürlüğe girinceye kadar 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun hastalık iznine ilişkin hükümleri uygulanır. Kanunlarındaki yazılı sürelerden önce geçen hastalığı en çok bir yıl içinde nüksetmesi halinde eski ve yeni hastalık süreleri birleştirilmek suretiyle işlem yapılır.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usûl ve esaslar, Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir." denilmiş; "Malûllük sigortasından sağlanan haklar ve yararlanma şartları" Kanunun 26.maddesinde düzenlenmiş; aynı Kanun'un, "Uyuşmazlıkların çözüm yeri" başlıklı 101. maddesinde de, "Bu Kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıklar iş mahkemelerinde görülür." kuralına yer verilmiştir.

31.5.2006 tarih ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu 506, 1479, 2925, 2926 ve 5434 sayılı Kanunlar kapsamındaki hizmet akdine göre ücretle çalışanlar (Sosyal Sigortalılar), kendi hesabına çalışanlar (Bağ-Kur'lular), tarımda kendi adına ve hesabına çalışanlar (Tarım Bağ-Kur'luları), tarım işlerinde ücretle çalışanlar, (Tarım sigortalıları), devlet memurları ve diğer kamu görevlilerini (Emekli Sandığı İştirakçileri), geçici maddelerle korunan haklar dışında, sosyal güvenlik ve sağlık hizmetleri yönünden yeni bir sisteme tabi tutmuş, beş farklı emeklilik rejimini aktüeryal olarak hak ve hükümlülükler yönünden tek bir sosyal güvenlik sistemi altında toplamıştır. 5510 sayılı Kanunun iptali amacıyla açılan davada Anayasa Mahkemesi, 15.12.2006 tarih ve E: 2006/111, K: 2006/112 sayılı kararıyla, anılan Kanunun birçok maddesi ile birlikte, bu Kanunun yürürlük tarihinden önce 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanunu hükümlerine tabi olarak görev yapmakta olan memurlar ve diğer kamu görevlilerini diğer sigortalılarla aynı sisteme tabi kılan (başta 4/c maddesi) hükümlerin iptaline karar vermiş; bu karardan sonra kabul edilen 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla 5510 sayılı Kanunda düzenlemeler yapılmış ve anılan Kanuna eklenen Geçici 1 nci ve Geçici 4 ncü maddelerle, 5754 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği 1 Ekim 2008 tarihinden önce 5510 sayılı Kanunun 4 ncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında olanlar (memurlar ile diğer kamu görevlileri) ile bunların dul ve yetimleri hakkında, bu Kanunla yürürlükten kaldırılan hükümleri de dahil 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre işlem yapılacağı hüküm altına alınmıştır. 5754 sayılı Kanunun kimi hükümlerinin iptali istemiyle açılan dava Anayasa

Mahkemesi'nin 30.3.2011 tarih ve E: 2008/56, K:2011/58 sayılı kararı ile reddedilmiştir.

5510 sayılı Kanunun 101 nci maddesinde yer alan "…bu Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıklar İş Mahkemelerinde görülür." bölümünün iptali istemiyle yapılan itiraz başvurusunda Anayasa Mahkemesi, 22.12.2011 tarih ve E: 2010/65, K: 2011/169 sayılı kararıyla (RG. 25.1.2012, Sayı: 28184) davayı redle sonuçlandırmakla birlikte; söz konusu kararın Mahkememiz önündeki uyuşmazlığa ışık tutacak şekilde şu gerekçeye dayandırmıştır: "…5754 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden önce memur ve diğer kamu görevlisi olarak çalışmakta olanlar, evvelce olduğu gibi 5434 sayılı Kanun hükümlerine tabi olacaklar ve bunların emeklileri bakımından da aynı Kanun hükümleri uygulanmaya devam edecek; ancak 5754 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden sonra memur ve diğer kamu görevlileri olarak çalışmaya başlayanlar ise 5510 sayılı Kanunun 4/c maddesi uyarınca, bu Kanun hükümlerine tabi sigortalı sayılacak ve haklarında 5434 sayılı Kanun değil, 5510 sayılı Kanun'un öngördüğü kural ve esaslar uygulanacak; ihtilaf halinde de adli yargı görevli bulunacaktır. 5754 sayılı Kanunun yürürlüğüyle birlikte, artık Sosyal Sigortacılık esasına göre faaliyet gösteren ve yaptığı, tesis ettiği işlem ve muameleler idari işlem sayılamayacak bir sosyal güvenlik kurumunun varlığından söz etmek gerekli bulunmaktadır. 5754 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden önce iştirakçisi sıfatıyla çalışmakta olan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile emekli sıfatıyla 5434 sayılı Kanun'a göre emekli, dul ve yetim aylığı almakta olanlar ve ayrıca memurlar ve diğer kamu görevlilerinden ileride emekliliğe hak kazanacaklar yönünden ise Sosyal Güvenlik Kurumu'nun tesis edeceği işlem ve yapacağı muameleler idari işlem niteliğini korumaya devam edecek, bunlara ilişkin ihtilaflarda da evvelce olduğu gibi idari yargı görevli olmaya devam edecektir… Bu bakımdan 5510 sayılı Kanunun yürürlüğünden sonra, prim esasına dayalı yani sistemin içeriği ve Kanun kapsamındaki iş ve işlemlerin niteliği göz önünde bulundurulduğunda, itiraz konusu kuralla, yargılamanın bütünlüğü ve uzman mahkeme olması nedeniyle Kanun hükümlerinin uygulanması ile ortaya çıkan uyuşmazlıkların çözümünde iş mahkemelerinin görevlendirilmesinde Anayasa'ya aykırılık görülmemiştir. Ancak, yukarıda açıklandığı üzere 5754 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden önce statüde bulanan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile ilgili sosyal güvenlik mevzuatının uygulanmasından doğan idari işlem ve idari eylem niteliğindeki uyuşmazlıklarda idari yargının görevinin devam edeceği açıktır…"

Yukarıda sözü edilen mevzuat hükümlerinin ve Anayasa Mahkemesi kararının birlikte değerlendirilmesinden, 5510 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden önce memur ve diğer kamu görevlisi olarak çalışmakta olanlar, daha önce olduğu üzere 5434 sayılı Kanun hükümlerine tabi olacakları gibi bunların emeklilikleri bakımından da aynı Kanun hükümlerinin uygulanmaya devam edileceği; ancak, bu Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra memur ve diğer kamu görevlisi olarak çalışmaya başlayanların ise 5510 sayılı Kanunun 4/c maddesi uyarınca, bu Kanun hükümlerine tabi sigortalı sayılacağı ve haklarında 5434 sayılı Kanunun değil 5510 sayılı Kanunun öngördüğü kural ve esasların uygulanacağı dolayısıyla ihtilafların da adli yargı yerinde çözümleneceği açıktır.

Öte yandan; 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun "İdari Dava Türleri ve İdari Yargı Yetkisinin Sınırı" başlıklı 2. maddesinin değişik 1 numaralı bendinde;

"a) (Değişik : 8.6.2000-4577/5 md.) İdari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal davaları,

b) İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları,

c) (Değişik: 18.12.1999-4492/6 md.) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar" idari dava türleri olarak sayılmış olup; kural olarak, idari yargıda ancak Devlete ve kamu tüzel kişilerine karşı açılan davalara bakılabilir " denilmek sureti ile idari yargıda görülecek dava ve işler sayılmıştır.

Uyuşmazlık, 5754 sayılı Yasa yürürlüğe girdikten sonra, 5510 sayılı Kanunun 4/c kapsamında kamu personeli olarak göreve başlayan ve 28.12.2016 tarihinde vefat eden G.D.'in, malulen emeklilik kriterlerini taşıdığından bahisle, ölenin eşi ve kızına malulen emekli aylığı bağlanması/malulen emekli olduğunun tespiti/ istemine ilişkindir,

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri ve Anayasa Mahkemesi kararları birlikte değerlendirildiğinde, G.D.'in, 5754 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden sonra 5510 sayılı yasanın 4/1-c maddesi kapsamında memuriyete başladığı, adı geçenin 5754 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden önce 5434 sayılı Kanuna tabi iştirakçiliğinin söz konusu olmaması karşısında; 5510 sayılı Kanun'un 101 inci maddesinin açık hükmü gözetilerek, uyuşmazlığın çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, Elazığ 1.İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile Elazığ İş Mahkemesinin 17.10.2017 gün ve E:2017/389, K:2017/842 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Elazığ 1.İdare Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile Elazığ İş Mahkemesinin 17.10.2017 gün ve E:2017/389, K:2017/842 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 25.06.2018 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Nuri	Şükrü	Mehmet	Ahmet Tevfik
NECİPOĞLU	BOZER	AKSU	ERGİNBAY

Üye	Üye	Üye
Süleyman Hilmi AYDIN	Aydemir TUNÇ	Birgül KURT